

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. kovo 10 d.
(OR. en)

7030/22

EF 74
ECOFIN 208
SUSTDEV 54
FSC 5
ENV 203
CLIMA 97
TRANS 134
ENER 84
ATO 14
AGRI 82
AGRIFIN 23
AGRIORG 24
DRS 13
CCG 14
DELA CT 40

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. kovo 10 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	C(2022) 631 final
Dalykas:	2022 m. kovo 9 d. KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../..., kuriuo dėl ekonominės veiklos tam tikruose sektoriuose iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139 ir dėl tam tikros informacijos apie tą ekonominę veiklą viešo atskleidimo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178

Delegacijoms pridedamas dokumentas C(2022) 631 final.

Priedama: C(2022) 631 final

Briuselis, 2022 03 09
C(2022) 631 final

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2022 03 09

kuriuo dėl ekonominės veiklos tam tikruose sektoriuose iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139 ir dėl tam tikros informacijos apie tą ekonominę veiklą viešo atskleidimo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178

(Tekstas svarbus EEE)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. DELEGUOTOJO AKTO BENDROSIOS APLINKYBĖS

1.1. Bendroji informacija ir tikslas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/852 (toliau – Taksonomijos reglamentas)¹ nustatyta aplinkos atžvilgiu tvarios ekonominės veiklos ES taksonomijos kūrimo sistema. Taksonomijos reglamente nustatyta, kad tokia ekonominė veikla turėtų atitikti techninės analizės kriterijus, nustatytus Komisijos priimtuose deleguotuosiuose aktuose.

2021 m. birželio 4 d. priimtas deleguotasis aktas, kuriuo nustatomi techninės analizės kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar tam tikra ekonominė veikla laikytina svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir nedaranti reikšmingos žalos jokiems kitiems atitinkamiems aplinkos tikslams (toliau – Deleguotasis aktas dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus)². Be to, 2021 m. liepos 6 d. Komisija priėmė deleguotąjį aktą, kuriuo nustatomas informacijos, kurią turi atskleisti tiek finansų, tiek ne finansų įmonės, privalančios teikti ataskaitas apie jų veiklos suderinamumą su ES taksonomija, turinys, metodika ir pateikimas (toliau – Deleguotasis aktas dėl informacijos atskleidimo pagal Taksonomijos reglamentą)³.

Deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus nustatyti daugumos sektorių ekonominei veiklai, galinčiai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, taikomi techninės analizės kriterijai. Tačiau į tą deleguotąjį aktą įtraukti ne visi susiję sektoriai ir veikla. Visų pirma, buvo neįmanoma priimti sprendimo dėl branduolinės energetikos įtraukimo į Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus, nes reikėjo išsamiau įvertinti su reikšmingos žalos nedarymu susijusius branduolinės energetikos aspektus ir tas vertinimas tuo metu dar nebuvo baigtas⁴. Dėl gamtinių dujų Komisija pareiškė, kad reikia toliau svarstyti, kaip traktuoti dujų vaidmenį mažinant Sąjungos ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro.

Nustatydama klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos techninės analizės kriterijus Komisija turėtų atsižvelgti į vykstantį būtiną perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos procesą pagal Taksonomijos reglamento 10 straipsnio 2 dalį ir jį skatinti. Kaip paskelbta 2021 m. balandžio 21 d. ir 2021 m. liepos 6 d. Komisijos komunikatuose⁵, šio

¹ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

² 2021 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams (OL L 442, 2021 12 9, p. 1).

³ 2021 m. liepos 6 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant įmonių, kurioms taikomas Direktyvos 2013/34/ES 19a arba 29a straipsnis, atskleistinos informacijos apie aplinkos atžvilgiu tvarią veiklą turinį bei pateikimą ir nustatant metodiką, taikytiną vykdant tą informacijos atskleidimo prievolę, (OL L 443, 2021 12 10, p. 9).

⁴ Komisijos interneto svetainėje pateikiama informacijos apie papildomus vertinimo etapus, kaip antai Jungtinio tyrimų centro ataskaita, ekspertų nuomonė pagal Euratomo sutarties 31 straipsnį ir Pavojų sveikatai ir aplinkai ir atsirandančių pavojų mokslinio komiteto (SCHEER) nuomonė.

⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES taksonomija, įmonių tvarumo ataskaitų teikimas, tvarumo

deleguotojo akto tikslas – papildyti Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus. Šiuo deleguotuoju aktu papildomai nustatomi energetikos sektorių, kurie neįtraukti į Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus, būtent gamtinių dujų ir branduolinės energetikos sektorių, ekonominei veiklai taikomi klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos techninės analizės kriterijai. Kalbant apie prisitaikymo prie klimato kaitos tikslą, šis deleguotasis aktas atitinka Deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus išdėstytą požiūrį, kad prie neigiamo klimato kaitos poveikio turės prisitaikyti visi ekonomikos sektoriai. Todėl jame iškastinių dujų ir branduolinės energetikos sektorių ekonominei veiklai nustatyti tinkami ir nuoseklūs prisitaikymo prie klimato kaitos techninės analizės kriterijai. Tačiau konkrečiai su iškastinių dujų veikla susijusiai perėjimo veiklai, kuri šiuo deleguotuoju aktu laikinai pripažįstama prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo, atskirų prisitaikymo prie klimato kaitos techninės analizės kriterijų tam laikotarpiui, kuriuo taikomas minėtas pripažinimas, nustatyti nebūtina. Siekiant aiškumo reikėtų pažymėti, kad techninės analizės kriterijai dėl reikšmingos žalos nedarymo prisitaikant prie klimato kaitos netrukdo ekonominės veiklos laikyti svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo.

Be to, siekiant padidinti rinkos skaidrumą ir investuotojų informavimą, šiuo deleguotuoju aktu, iš dalies pakeičiant Deleguotąjį aktą dėl informacijos atskleidimo pagal Taksonomijos reglamentą, gamtinių dujų ir branduolinės energetikos sektorių subjektams nustatomi tam tikri informacijos atskleidimo reikalavimai.

Kaip nurodyta Taksonomijos reglamente, taksonomija apima daugiau nei investicijas į poveikio klimatui neutralumą ir į atsinaujinančiuosius energijos išteklius. Ji taip pat apima ekonominę veiklą, kuri akivaizdžiai nėra neutrali poveikio klimatui atžvilgiu ar susijusi su atsinaujinančiais ištekliais, tačiau kuri, laikantis griežtų sąlygų, ribotą laiką galėtų sudaryti sąlygas pereiti prie tvarios energetikos sistemos – būtent tokia yra tam tikra gamtinių dujų ir branduolinės energetikos sektorių ekonominė veikla. Ji turėtų netrukdyti atsinaujinančiųjų išteklių plėtrai.

1.2. Teisinis pagrindas

Šis deleguotasis aktas grindžiamas Taksonomijos reglamento 8 straipsnio 4 dalyje, 10 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnio 3 dalyje nustatytais įgaliojimais. Šiuo deleguotuoju aktu iš dalies keičiamas Deleguotasis aktas dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus į jį įtraukiant tam tikrai gamtinių dujų ir branduolinės energetikos sektorių ekonominei veiklai, kuri į tą deleguotąjį aktą nebuvo įtraukta, taikomus techninės analizės kriterijus. Techninės analizės kriterijai nustatomi pagal Taksonomijos reglamento 19 straipsnio reikalavimus. Šiuo deleguotuoju aktu taip pat iš dalies keičiamas Deleguotasis aktas dėl informacijos atskleidimo pagal Taksonomijos reglamentą – gamtinių dujų ir branduolinės energetikos sektorių subjektams nustatomi konkretūs informacijos atskleidimo reikalavimai.

Pagal 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁶ 31 straipsnį šiuo deleguotuoju aktu į vieną aktą sujungiami du tarpusavyje susiję įgaliojimai pagal Taksonomijos reglamentą, būtent nustatyti jo 10 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnio 3 dalyje, iš kurių vienas susijęs su klimato kaitos švelninimo, o kitas – su prisitaikymo prie jos

prioritetai ir patikėtinio pareigos. Finansų nukreipimas į Europos žaliąjį kursą“, Briuselis, 2021 4 21, COM/2021/188 *final*; Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Perėjimo prie tvarios ekonomikos finansavimo strategija“, Strasbūras, 2021 7 6, COM/2021/390 *final*.

⁶ Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinis susitarimas dėl geresnės teisėkūros (OL L 123, 2016 5 12, p. 1).

techninės analizės kriterijais, ir Taksonomijos reglamento 8 straipsnio 4 dalyje nustatyti įgaliojimai dėl informacijos, kurią turi atskleisti didelės ne finansų ir finansų įmonės.

2. KONSULTACIJOS PRIEŠ PRIIMANT AKTĄ

Šio deleguotojo akto nuostatos dėl gamtinių dujų grindžiamos Techninės ekspertų grupės tvarių finansų klausimams (TEG) – iš įvairių privačiojo ir viešojo sektorių suinteresuotųjų subjektų 2018 m. sudarytos Komisijos ekspertų grupės – rekomendacijomis. TEG užduotis buvo padėti Komisijai parengti ES taksonomijos techninės analizės kriterijus atsižvelgiant į 2018 m. gegužės mėn. Komisijos pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir į Europos žaliojo kurso tikslus.

2018 m. gruodžio mėn. ir 2019 m. birželio mėn. ataskaitose TEG paskelbė dvi tarpines savo rekomendacijų redakcijas. Dėl abiejų ataskaitų buvo kviečiama teikti atsiliepimus. Apie pirmąją gauti 257 atsiliepimai, o apie antrąją – 830 atsiliepimų. Siekdama parengti rekomendacijas dėl klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos techninės analizės kriterijų TEG per savo kadenciją susisiekė su daugiau kaip 200 ekspertų⁷. Komisija taip pat surengė du susitikimus (2019 m. birželio mėn. ir 2020 m. kovo mėn.) su suinteresuotaisiais subjektais, kad sužinotų jų nuomonę apie TEG ataskaitą.

Be to, gamtinių dujų veiklai skirti techninės analizės kriterijai, kurie iš pradžių buvo įtraukti į Deleguotojo akto dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus projektą, buvo keturias savaites nuo 2020 m. lapkričio 20 d. iki gruodžio 18 d. skelbiami Geresnio reglamentavimo portale ir atsiliepimų apie juos pateikė 46 591 suinteresuotasis subjektas. Tie kriterijai taip pat buvo aptarti su valstybių narių ekspertais ir Europos Parlamento stebėtojais keliuose 2020 ir 2021 m. vykusiuose Valstybių narių ekspertų grupės tvarių finansų klausimams posėdžiuose.

Tačiau branduolinės energetikos veiklos TEG į savo rekomendacijas neįtraukė. Nors TEG pripažino, kad energijos gamyba iš branduolinės energijos turi didelį potencialą svariai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo, ji negalėjo padaryti tvirtos išvados, kad branduolinė energetika nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams, visų pirma turėdama omenyje atliekų tvarkymą, poveikį biologinei įvairovei ir vandeniui, taip pat galimus taršos aspektus. Todėl TEG rekomendavo atlikti išsamesnį branduolinės energetikos vertinimą įtraukiant šią sritį labai gerai išmanančius specialistus.

Tuo tikslu Komisija pradėjo specialų išsamaus branduolinės energetikos įvertinimo reikšmingos žalos nedarymo aspektu procesą. Visų pirma branduolinės energetikos techninį įvertinimą pagal Taksonomijos reglamentą ir pagal atitiktį reikšmingos žalos nedarymo kriterijui atliko Europos Komisijos mokslo ir žinių tarnyba – Jungtinis tyrimų centras (toliau – JRC).

JRC ataskaitoje padaryta išvada, kad:

- i) branduolinė energetika gali svariai prisidėti siekiant klimato kaitos švelninimo tikslo ir kartu nepadaryti reikšmingos žalos kitiems keturiems Taksonomijos reglamente nustatytiems aplinkos tikslams, jei laikomasi siūlomų techninės analizės kriterijų;
- ii) remiantis dabartinėmis žiniomis, giluminiai atliekynai gali būti laikomi tinkamomis ir saugiomis panaudoto branduolinio kuro ir kitų labai radioaktyvių atliekų izoliavimo nuo biosferos labai ilgą laiką priemonėmis ir reikiamos technologijos šiuo metu jau yra prieinamos;

⁷ ES techninės ekspertų grupės tvarių finansų klausimams ataskaita „Financing a sustainable European economy – Technical report – Taxonomy: Final report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance“, 2020 m. kovo mėn.

- iii) tais atvejais, kai aplinkai gali būti daromas žalingas poveikis, naudojant esamas technologijas galima įgyvendinti tinkamas poveikio prevencijos arba jo padarinių švelninimo priemones; taip pat
- iv) Euratomo teisės aktų nuostatų ir licencijavimo procesų laikymasis suteikia pakankamas garantijas, kad viso branduolinės energijos gyvavimo ciklo, įskaitant branduolinio kuro ciklo pabaigą, poveikio žmonėms ir aplinkai lygis nesiekia žalingo poveikio ribos.

Tą ataskaitą peržiūrėjo Mokslo ir technikos komiteto pagal Euratomo sutarties 31 straipsnį paskirti valstybių narių radiacinės saugos ir atliekų tvarkymo ekspertai, taip pat Pavojų sveikatai ir aplinkai ir atsirandančių pavojų mokslinio komiteto (SCHEER) ekspertai.

Euratomo sutarties 31 straipsnyje numatytos ekspertų grupės nuomonėje JRC ataskaita įvertinta teigiamai⁸. Ekspertai su pagrindinėmis ataskaitos išvadomis sutiko, tačiau pateikė keletą pastabų, kaip ją būtų galima patobulinti. Pavyzdžiui, jų nuomone, esama Europos teisine sistema tinkamai užtikrinamas aukščiausias darbuotojų, visuomenės narių ir aplinkos apsaugos lygis Sąjungoje. Dėl veiklos už Sąjungos ribų jie manė, kad tarptautiniais standartais užtikrinamas panašus apsaugos lygis, ir pažymėjo, kad tų standartų laikymasis turėtų būti įtrauktas į tokiai veiklai taikomus techninės analizės kriterijus. Be to, ekspertų grupė patvirtino JRC nuomonę, kad, remiantis šiandieninėmis žiniomis, giluminiai atliekynai yra tinkamas ir saugus labai radioaktyvių atliekų tvarkymo sprendimas, ir pažymėjo, kad reikiamos technologijos šiuo metu jau yra prieinamos. Ekspertų grupė taip pat patvirtino JRC atliktą sunkių, tačiau riboto masto avarių padarinių vertinimą. Ekspertų grupė pažymėjo, kad kitas tiesioginis ir netiesioginis sunkių avarių poveikis, kurio JRC neanalizavo, nebuvo įvertintas ir jokios kitos į ES taksonomiją įtrauktos ekonominės veiklos atveju. Toks vertinimas taip pat gali būti svarbus siekiant suprasti platesnį sunkių avarių poveikį, tačiau jį įvertinti gali būti nelengva.

SCHEER ekspertų nuomone, JRC ataskaitos išvados ir rekomendacijos dėl neradiologinio poveikio apskritai yra išsamios. Tačiau, ekspertų nuomone, kai kurias išvadas reikia vertinti toliau ir surinkti įrodymų. Visų pirma jie mano, kad pripažinimas, jog branduolinė energija daro ne daugiau žalos nei kitos energijos gamybos technologijos, nėra tas pats, kas reikšmingos žalos nedarymas pagal Taksonomijos reglamentą. SCHEER taip pat pareiškė nuomonę, kad vien turėti reglamentavimo sistemą nepakanka visai susijusiai rizikai sumažinti, ir pasisakė už tai, kad būtų atlikta išsamesnė kai kurių aspektų, visų pirma kasybos ir smulkinimo (vykdomų daugiausia už Sąjungos ribų) poveikio, analizė atsižvelgiant į:

- netikrumą, susijusį su labai radioaktyvių branduolinių atliekų galutiniu šalinimu, kuris vis dar yra atviras mokslinių tyrimų klausimas; taip pat
- radiacijos poveikį aplinkai, ypač vandens ir jūrų išteklių apsaugai.

Nustatydama branduolinės energetikos veiklai taikomus techninės analizės kriterijus Komisija deramai atsižvelgė į SCHEER pastabas ir jomis pasinaudojo. Būtent: kasybos ir smulkinimo veikla į šį deleguotąjį aktą neįtraukta, o į likusias pastabas atsižvelgta nustatant techninės analizės kriterijus.

⁸ Prie ataskaitos pridėta atskiroji nuomonė (iš 32 ekspertų iš 27 valstybių narių), kurioje teigiama, kad JRC ataskaitoje nepakankamai įvertinta tam tikra svarbi rizika, susijusi su branduolinių ginklų platinimu ir su mažai tikėtinomis, tačiau didelio poveikio avarijomis, ir kad tokia rizika branduolinės energetikos veiklai būdinga labiau nei bet kuriai kitai į taksonomiją įtrauktai energetikos technologijai. Tačiau reikėtų pažymėti, kad tų klausimų vertinimas nebuvo įtrauktas į Jungtiniam tyrimų centrui suformuluotoje techninėje užduotyje nurodytą darbą, nes vertinimas buvo grindžiamas TEG vykdomu procesu.

Kalbant apie šio deleguotojo akto priėmimo procesą, nuspręsta, kad gamtinių dujų energetikos veiklos poveikio vertinimo atlikti nebūtina, nes:

- šiuo deleguotuoju aktu bus įgyvendinti jau priimti politiniai sprendimai ir jis tik papildys Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus;
- Deleguotasis aktas dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus parengtas remiantis TEG ir Tvaraus finansavimo platformos rekomendacijomis ir prie jo pridėtas proporcingas poveikio vertinimas;
- rengiant Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus jau buvo atliktas daugumos į šį deleguotąjį aktą numatomos įtraukti veiklos kriterijų poveikio vertinimas ir dėl jų surengtos viešos konsultacijos.

Dėl branduolinės energetikos veiklos nuspręsta, kad poveikio vertinimas nebūtinai, nes buvo atliktas išsamus pirmiau aprašytas techninis vertinimas.

Taigi atitinkami su gamtinėmis dujomis ir branduoline energija susiję techniniai ir politiniai klausimai buvo viešai aptarinėjami per visą Taksonomijos reglamento teisėkūros svarstymo procesą, TEG darbą ir baigiant rengti Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus. Jie taip pat keletą kartų aptarti su valstybėmis narėmis ir Europos Parlamentu. Suinteresuotieji subjektai Komisijai pateikė išsamių atsiliepimų apie šią veiklą, remdamiesi tais variantais, kurie buvo svarstomi dėl dujų veiklos rengiant Deleguotąjį aktą dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus, taip pat remdamiesi JRC ataskaita ir ekspertų komiteto nuomonėmis dėl branduolinės energetikos veiklos. Tikėtina, kad jei deleguotojo akto projektas būtų buvęs iš anksto atskleistas visuomenei, tai būtų padarę poveikį rinkoms.

Todėl rengiant šį deleguotąjį aktą papildomos atviros konsultacijos nebuvo būtinos.

Su Tvaraus finansavimo platforma (toliau – Platforma) ir valstybių narių ekspertų grupe konsultuotasi atitinkamai pagal Taksonomijos reglamento 10 straipsnio 4 dalį bei 11 straipsnio 4 dalį ir 23 straipsnio 4 dalį bei 24 straipsnio 2 dalį.

Platformos atsiliepimuose atkreiptas dėmesys į tam tikrus pastebimus trūkumus ir nesuderinimą su Taksonomijos reglamentu. Taip pat keltas klausimas, ar kriterijai atitinka Taksonomijos reglamento 10 straipsnio 2 dalyje ir 17 bei 19 straipsniuose nustatytas sąlygas. Išsakyta nuomonė, kad, atsižvelgiant į Platformoje vykdomą darbą, geriau būtų veiklą įtraukti į galimą būsimą „tarpinę“ aplinkosauginio veiksmingumo kategoriją. Platforma pabrėžė, kad jai kelia susirūpinimą kai kurių kriterijų į ateitį orientuotas pobūdis ir neaiškumas, kaip finansų rinkos naudotojai gali nustatyti, ar veiklos vykdytojai laikosi kriterijų. Todėl Platforma pasiūlė aiškiau nustatyti į deleguotąjį aktą įtraukti veiklai taikomus informacijos atskleidimo ir tikrinimo reikalavimus.

Atsiliepimai patvirtino plačiai žinomas skirtingas pozicijas. Komisija atkreipė dėmesį į Platformos ir kai kurių valstybių narių kritiką, pareikštą konsultuojantis su Valstybių narių ekspertų grupe tvarių finansų klausimams, kad deleguotojo akto projektas neatitiktų Taksonomijos reglamento reikalavimų tiek dėl svaraus indėlio švelninant klimato kaitą, tiek dėl reikšmingos žalos nedarymo kitiems aplinkos tikslams. Komisija atmeta šią kritiką, nes atrodo, kad ji grindžiama prielaida, prieštaraujanti Taksonomijos reglamento 10 straipsnio 2 dalies tikslui, tai yra, kad į deleguotąjį aktą galėtų būti įtraukti tik tie techninės analizės kriterijai, kuriais užtikrinamas didžiausias indėlis siekiant klimato kaitos švelninimo tikslo ir nedaroma žala arba daroma mažiausia žala kitiems aplinkos tikslams. Pagal Taksonomijos reglamento 10 straipsnio 2 ir 3 dalis, Komisija turi nustatyti techninės analizės kriterijus, taikomus ekonominei veiklai, kuriai nėra technologiškai ir ekonomiškai pagrįstos mažo anglies dioksido kiekio alternatyvos ir kuri būtų būtina pereinant prie poveikio klimatui

neutralumo. Komisija taip pat atmeta kitų valstybių narių pareikštą kritiką dėl to, kad branduolinės energetikos veikla esą turėtų būti traktuojama ne pagal Taksonomijos reglamento 10 straipsnio 2 dalį, o pagal 10 straipsnio 1 dalį. Taksonomijos reglamento 10 straipsnio 1 dalies a punkte energijos gamyba, perdavimas, kaupimas, paskirstymas ar naudojimas yra susiję tik su atsinaujinančiąja energija pagal Direktyvą (ES) 2018/11 ir branduolinės energetikos veikla nepatenka į kitas ekonominės veiklos kategorijas, išvardytas tos nuostatos b–i punktuose. Siekiant padidinti techninės analizės kriterijų ir informacijos atskleidimo bei tikrinimo reikalavimų aiškumą ir tinkamumą naudoti, atlikti tam tikri tiksliniai jų pakeitimai. Naudinga priminti, kad tai, kas pagal ES taksonomiją nelaikoma tvaria ekonomine veikla, savaime nėra žalinga.

3. DELEGUOTOJO AKTO TEISINIAI ASPEKTAI

Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus numatyti Taksonomijos reglamento 8 straipsnio 4 dalyje, 10 straipsnio 3 dalyje ir 11 straipsnio 3 dalyje.

1 straipsnyje nustatyti Deleguotojo akto dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus pakeitimai.

2 straipsnyje nustatyti Deleguotojo akto dėl informacijos atskleidimo pagal Taksonomijos reglamentą pakeitimai.

3 straipsnyje nurodytos deleguotojo akto įsigaliojimo ir taikymo pradžios datos.

Šio reglamento I priede nustatyti Deleguotojo akto dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus I priedo pakeitimai.

Šio reglamento II priede nustatyti Deleguotojo akto dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus II priedo pakeitimai.

Šio reglamento III priedu į Deleguotąjį aktą dėl informacijos atskleidimo pagal Taksonomijos reglamentą įtraukiamas naujas XII priedas.

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) .../...

2022 03 09

kuriuo dėl ekonominės veiklos tam tikruose sektoriuose iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139 ir dėl tam tikros informacijos apie tą ekonominę veiklą viešo atskleidimo iš dalies keičiamas Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088⁹, ypač į jo 8 straipsnio 4 dalį, 10 straipsnio 3 dalį ir 11 straipsnio 3 dalį,

kadangi:

- 1) Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2021/2139¹⁰ nustatyti techninės analizės kriterijai taikomi keliems ekonomikos sektoriams ir veiklai, kurie gali padėti siekti Sąjungos klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos tikslų. Tie ekonomikos sektoriai ir veikla buvo pasirinkti atsižvelgiant į jiems tenkančią bendro išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio dalį ir įrodytą jų potencialą išvengti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo, šių dujų išmesti mažiau arba jas absorbuoti. Be to, yra įrodyta, jog tie ekonomikos sektoriai ir veikla gali padėti neišmesti šių dujų, jų išmesti mažiau arba jas absorbuoti kituose sektoriuose arba vykdant kitą veiklą arba jie gali užtikrinti ilgalaikį kituose sektoriuose ar vykdant kitą veiklą išmestų ŠESD saugojimą;
- 2) maždaug 75 proc. tiesiogiai Sąjungoje išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio išmetama dėl viso energijos suvartojimo. Taigi siekiant toliau mažinti išmetamą šių dujų kiekį energetikos sektoriui tenka labai svarbus vaidmuo. Todėl Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2139 nustatyti techninės analizės kriterijai taikomi labai įvairiems ekonomikos sektoriams ir su energijos tiekimo grandine susijusiai veiklai – nuo elektros energijos ar šilumos gamybos iš skirtingų šaltinių, jos perdavimo ir paskirstymo tinklais iki kaupimo, šilumos siurblių ir biodujų bei biodegalų gamybos. Tačiau Deleguotajame reglamente (ES) 2021/2139 iškastinių dujų ir branduolinės energetikos sektorių ekonominei veiklai taikomi techninės analizės kriterijai nenustatyti, nors tokia veikla gali prisidėti prie Sąjungos ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo;

⁹ OL L 198, 2020 6 22, p. 13.

¹⁰ 2021 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams (OL L 442, 2021 12 9, p. 1).

- 3) kaip išdėstyta 2021 m. balandžio 21 d. Komisijos komunikate („ES taksonomija, įmonių tvarumo ataskaitų teikimas, tvarumo prioritetai ir patikėtinio pareigos. Finansų nukreipimas į Europos žaliąjį kursą“) ir 2021 m. liepos 6 d. Komisijos komunikate („Perėjimo prie tvarios ekonomikos finansavimo strategija“), energijos gamybai iš iškastinių dujų taikomų techninės analizės kriterijų nustatymas buvo atidėtas, nes reikėjo atlikti tolesnį techninį vertinimą, visų pirma įvertinti iškastinių dujų tarpinį vaidmenį mažinant ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro¹¹. Branduolinės energijos gamybos veiklai taikomų techninės analizės kriterijų nustatymas taip pat buvo atidėtas iki tol, kol bus atliktas 2020 m. pradėtas išsamus ekspertų vertinimas, ar branduolinės energijos gyvavimo ciklas, visų pirma branduolinės atliekos, galėtų būti laikomas suderinamu su Reglamento (ES) 2020/852 17 straipsnyje nustatytu reikalavimu, kad veikla nedarytų reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams. Atsižvelgiant į tuos vertinimus, būtina pripažinti, kad energijos gamybos tiek iš iškastinių dujų, tiek iš branduolinės energijos veikla gali prisidėti prie Sąjungos ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo;
- 4) pagal Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalies nuostatą dėl perėjimo ekonominės veiklos, būtina nustatyti techninės analizės kriterijus, taikomus elektros energijos gamybai, didelio naudingumo bendrai elektros energijos bei šilumos ir (arba) vėsumos gamybai, taip pat šilumos ir (arba) vėsumos gamybai efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose iš iškastinių dujų, kai naudojant iškastines dujas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis nesiekia tam tikros ribos. Be to, būtina nustatyti techninės analizės kriterijus, taikytinus tuo atveju, kai iškastinės dujos naudojamos elektros energijos gamybai, didelio naudingumo elektros energijos bei šilumos ir (arba) vėsumos gamybai, taip pat šilumos ir (arba) vėsumos gamybai efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose, kai tokia elektros energijos gamyba, didelio efektyvumo bendra elektros energijos bei šilumos ir (arba) vėsumos gamyba, taip pat šilumos ir (arba) vėsumos gamyba efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose tos ribos dar neatitinka, nes siekiant įvykdyti pertvarką būtina ne tik naudoti neutralaus poveikio klimatui energiją ir daugiau investuoti į jau ir taip mažo anglies dioksido kiekio ekonominę veiklą ir sektorius, bet ir smarkiai sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, išmetamą vykdant kitą ekonominę veiklą ir kituose sektoriuose, kurie dar neturi technologiškai ir ekonomiškai pagrįstų mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų. Visa tokia ekonominė veikla turėtų būti laikoma Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje aprašyta perėjimo veikla, atsižvelgiant į tai, kad technologiškai ir ekonomiškai pagrįstų mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų rinkoje dar gali būti nepakankamai, kad būtų nuolat ir patikimai patenkinama energijos paklausa. Ypač elektros energijos gamybos srityje tikslinga numatyti kitą alternatyvų metodą nei tiesioginis išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ribojimas. Šio alternatyvaus metodo taikymo rezultatas per dvidešimties metų laikotarpį turėtų būti panašus ir įrenginiuose tas rezultatas galėtų būti pasiekiamas apribojant eksploataavimo valandų skaičių arba anksčiau pereinant prie atsinaujinančiųjų išteklių arba mažo anglies dioksido pėdsako dujų naudojimo. Techninės analizės kriterijai turėtų paskatinti sparčiau atsisakyti taršesnių

¹¹ 2021 m. balandžio 21 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES taksonomija, įmonių tvarumo ataskaitų teikimas, tvarumo prioritetai ir patikėtinio pareigos. Finansų nukreipimas į Europos žaliąjį kursą“ (COM/2021/188 *final*) ir 2021 m. liepos 6 d. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Perėjimo prie tvarios ekonomikos finansavimo strategija“ (COM/2021/390 *final*).

energijos šaltinių, įskaitant kietąjį iškastinį kurą. Be to, siekiant, kad būtų laikomasi Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos a, b ir c punktuose nustatytų reikalavimų, iškastinių dujų naudojimui taikomais techninės analizės kriterijais taip pat turėtų būti užtikrinta, kad būtų turima patikimų įrodymų, jog tas pats energijos gamybos pajėgumas negali būti pasiektas naudojant atsinaujinančiuosius išteklius, ir kad atsižvelgiant į geriausias sektoriaus veiklos rezultatus, būtų parengti veiksmingi kiekvieno įrenginio planai iki tam tikros datos visiškai pereiti prie atsinaujinančiųjų išteklių arba mažo anglies dioksido pėdsako dujų. Galiausiai, techninės analizės kriterijais turėtų būti tam tikrą laiką pripažįstamas tos veiklos indėlis į priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą;

- 5) siekiant Sąjungos klimato ir aplinkos apsaugos tikslų atsinaujinantieji energijos ištekliai atliks esminį vaidmenį. Todėl investicijos į atsinaujinančiuosius energijos išteklius turi būti didinamos, kad būtų patenkinti Sąjungos energijos rinkos poreikiai, susiję su didesniu atsinaujinančiosios ir švarios energijos kiekiu;
- 6) branduolinės energetikos veikla yra mažo anglies dioksido kiekio veikla, ji nėra susijusi su atsinaujinančiųjų išteklių energija, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001¹² 2 straipsnio antros pastraipos 1 punkte ir nurodyta Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 1 dalies a punkte; jos taip pat negalima priskirti kitoms ekonominės veiklos kategorijoms, išvardytoms tos nuostatos b–i punktuose. Tokia branduolinės energetikos ekonominė veikla turėtų būti traktuojama pagal Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalį, nes rinkoje nepakanka technologiškai ir ekonomiškai pagrįstų mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų, kad būtų galima nuolat ir patikimai patenkinti energijos paklausą. Be to, 2020 m. kovo mėn. pateiktoje Techninės ekspertų grupės tvarių finansų klausimams galutinėje ataskaitoje¹³ teigiama, kad gaminant branduolinę energiją išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis pačiame energijos gamybos etape beveik lygus nuliui ir kad esama išsamių ir aiškių įrodymų, jog branduolinė energija gali labai prisidėti prie klimato kaitos švelninimo tikslų įgyvendinimo. Be to, kai kurių valstybių narių planuose tarp energijos šaltinių, kurie bus naudojami siekiant klimato tikslų, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119¹⁴ nustatytą 2050 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslą, branduolinė energija yra nurodyta kartu su atsinaujinančiųjų išteklių energija. Galiausiai, gaminant branduolinę energiją užtikrinamas stabilus bazinės apkrovos energijos tiekimas ir taip palengvinamas kintamų atsinaujinančiųjų išteklių naudojimas bei netrukdoma jų plėtrai, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalies b punkte. Todėl branduolinės energetikos veikla turėtų būti laikoma atitinkančia Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalį;

¹² 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

¹³ TEG ataskaita paskelbta adresu https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf.

¹⁴ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119¹⁴, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

- 7) ekspertų atliktoje mokslinėje nuomonėje¹⁵ padaryta išvada, kad branduolinės energetikos ekonominei veiklai taikomais techninės analizės kriterijais turėtų būti užtikrinta, kad dėl galimos rizikos, susijusios su ilgalaikiu branduolinių atliekų saugojimu ir galutiniu šalinimu, nebūtų padaryta reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams. Todėl tie techninės analizės kriterijai turėtų atspindėti aukščiausius branduolinės saugos, radiacinės saugos ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo standartus ir būti grindžiami Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartyje (toliau – Euratomo sutartis) ir pagal tą sutartį priimtuose teisės aktuose, visų pirma Tarybos direktyvoje 2009/71/Euratomas¹⁶, nustatytais reikalavimais. Toje direktyvoje nustatytas aukšto lygio branduolinės saugos tikslas, apimantis visus kiekvieno branduolinio įrenginio gyvavimo ciklo etapus, įskaitant tokio įrenginio vietos parinkimą, projektavimą, statybą, perdavimą eksploatuoti, eksploatavimą ir eksploatavimo nutraukimą. Visų pirma joje raginama projektuoti gerokai saugesnius naujus reaktorių, įskaitant vadinamuosius III+ kartos reaktorių, kuriems projektuoti turėtų būti pasitelkiamos naujausios žinios bei technologijos ir atsižvelgiama į naujausius tarptautinius saugos reikalavimus. Tais reikalavimais veiksmingai įgyvendinamas branduolinės saugos tikslas, įskaitant pakopinės apsaugos principo taikymą ir veiksmingą saugos kultūros užtikrinimą. Tais reikalavimais užtikrinama, kad ekstremalių žmogaus sukeltų ir gamtinių pavojų, įskaitant žemės drebėjimus ir potvynius, poveikis būtų kuo mažesnis ir kad būtų užkirstas kelias avarijoms, veikimo anomalijoms ir valdymo sistemų gedimams arba praradimui, *inter alia*, naudojant apsaugines konstrukcijas arba atsargines aušinimo ir elektros energijos tiekimo sistemas;
- 8) rinkoje atsirado avarinėmis sąlygomis atsparaus branduolinių elektrinių kuro ir tai užtikrina papildomą apsaugą nuo avarių, susijusių su kuro ar reaktoriaus komponentų struktūriniais pažeidimais. Siekiant atsižvelgti į tuos naujausius technologinius pokyčius, techninės analizės kriterijais turėtų būti reikalaujama naudoti būtent tos rūšies kurą, atsižvelgiant į jo licencijavimą Sąjungoje;
- 9) visame pasaulyje vykdomi moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra siekiant sukurti naujų branduolinių reaktorių technologijų, kuriose, be kita ko, taikomas uždaro kuro ciklo arba savidaugio kuro (angl. „self-breeding“) principas ir kurias naudojant susidaro kuo mažesnis labai radioaktyvių atliekų kiekis (IV kartos reaktoriai). Nors tie IV kartos reaktoriai dar nėra komerciškai perspektyvūs, atsižvelgiant į jų galimą indėlį siekiant priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir radioaktyviųjų atliekų kiekio mažinimo tikslo, turėtų būti nustatyti tokiems reaktoriams taikomi techninės analizės kriterijai;
- 10) kelios valstybės narės yra numačiusios ateityje, be kitų energijos išteklių, naudoti ir branduolinę energiją savo priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti. Pagal Komisijos įvertintus scenarijus nuo iškastinio kuro nepriklausoma energetikos sistema būtų daugiausia grindžiama atsinaujinančiųjų išteklių energija ir tokios pačios, kaip dabar, įrengtosios galios branduolinės energijos pajėgumais. Kadangi šiuo metu eksploatuojami branduoliniai įrenginiai sensta, jų saugą reikia didinti siekiant pratęsti jų eksploatavimo trukmę, be to, turi būti statomi nauji įrenginiai seniems pakeisti. Tai

¹⁵ JRC ataskaita „Technical assessment of nuclear energy with respect to the ‘do no significant harm’ criteria of Regulation (EU) 2020/852 („Taxonomy Regulation“),“ paskelbta adresu https://ec.europa.eu/info/file/210329-jrc-report-nuclear-energy-assessment_en.

¹⁶ 2009 m. birželio 25 d. Tarybos direktyva 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema (OL L 172, 2009 7 2, p. 18);

nuolatinis procesas, kuriuo turėtų būti užtikrinta, kad iki 2050 m. ir po šios datos turėtume reikiamų pajėgumų energetikos sistemos priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti. Taigi per visą laikotarpį iki 2050 m. ir vėliau reikės didelių investicijų į branduolinę energetiką. Būtina užtikrinti, kad naujose branduolinėse elektrinėse būtų naudojami pažangiausi technologijų pažangos padiktuoti sprendimai. Todėl tokioms naujoms branduolinėms elektrinėms taikomuose techninės analizės kriterijuose turėtų būti numatyta, kad kiekvienas investicinis projektas turi būti reguliariai peržiūrimas, taip pat turi būti numatyti techniniai parametrai, atitinkantys geriausias turimas technologijas, sukuriamas nuolat vykdant mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą bei nuolat tobulinant tas technologijas. Reikėtų nustatyti konkrečias datas, kad būtų užtikrintas laipsniškas perėjimas prie naujų, su tvariu priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu suderinamų technologijų, kai tik jos bus prieinamos;

- 11) Euratomo sutarties II priede ir Tarybos reglamente (Euratomas) Nr. 2587/1999¹⁷ nustatytos ribos ir kiti reikalavimai dėl pranešimo Komisijai apie investicijas į branduolinę energetiką. Siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant taksonomijos tikslus būtų kuo labiau laikomasi Euratomo teisės aktuose nustatytų principų ir reikalavimų, įskaitant branduolinės saugos tikslą, reikėtų nustatyti, kad dėl tokių investicijų turėtų būti gauta Komisijos nuomonė, neatsižvelgiant į tai, ar apie jas reikalaujama pranešti pagal Euratomo sutarties II priedą ir Reglamentą (Euratomas) Nr. 2587/1999. Dėl tos pačios priežasties visos Komisijos nuomonėje nustatytos su Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalies ir 17 straipsnio ir techninės analizės kriterijų taikymu susijusios problemos turėtų būti tinkamai išspręstos;
- 12) atsižvelgiant į ilgą investicijų į naujus branduolinės energijos gamybos pajėgumus įgyvendinimo laikotarpį, prisidėti prie energetikos sistemos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo artimiausiu ir vidutinės trukmės laikotarpiu galima pratęsiant pasirinktų esamų branduolinių įrenginių eksploatavimo laiką. Tačiau pagal tokio eksploatavimo laiko pailginimo techninės analizės kriterijus turėtų būti reikalaujama tuos branduolinius įrenginius modernizuoti ir padidinti jų saugą, kad jie atitiktų aukščiausius pasiekiamus saugos standartus ir visus saugos tikslus, nustatytus pagal Euratomo sutartį priimtuose teisės aktuose;
- 13) atsižvelgiant į numatomą technologijų ir mokslo raidą, investicijoms į naujų branduolinių įrenginių, kuriuose naudojamos geriausios turimos technologijos ir kuriuos iki atitinkamos datos pagal taikytiną nacionalinę teisę patvirtina valstybių narių kompetentingos institucijos, statybą ir saugų eksploatavimą turėtų būti taikomi techninės analizės kriterijai ir terminai, kuriais būtų skatinama kurti ir ateityje naudoti IV kartos branduolinius reaktorius, kuriuose taikomas uždaro kuro ciklo arba savidaugio kuro principas, kai tik jų atsiras rinkoje. Šie terminai turėtų būti tinkamai peržiūrimi atsižvelgiant į tokių technologijų pažangą;
- 14) techninės analizės kriterijais, susijusiais su klimato kaitos švelninimo arba prisitaikymo prie jos tikslais, turėtų būti užtikrinta, kad ekonominė veikla nedarytų reikšmingos žalos jokiems kitiems aplinkos tikslams. Konkrečiai branduolinės energetikos ekonominės veiklos atveju būtina užtikrinti, kad ilgalaikis atliekų dėjimas į atliekyną nedarytų reikšmingos ir ilgalaikės žalos aplinkai, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2020/852 17 straipsnio 1 dalies d punkto iii papunktyje. Todėl

¹⁷ 1999 m. gruodžio 2 d. Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 2587/1999, apibūdinantis investicinius projektus, apie kuriuos reikia pranešti Komisijai pagal Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties 41 straipsnį (OL L 315, 1999 12 9, p. 1).

techninės analizės kriterijuose tikslinga nustatyti konkrečius reikalavimus dėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymo fondo ir branduolinių įrenginių eksploatavimo nutraukimo fondo, kurie gali būti sujungiami; tie reikalavimai grindžiami principu, kad atliekų gamintojai turėtų būti atsakingi už radioaktyviųjų atliekų tvarkymo išlaidas ir kad visoms tokioms atliekomis būtų numatyta pakankamai veikiančių galutinio šalinimo atliekynų – tai turėtų užkirsti kelią radioaktyviųjų atliekų eksportui į trečiąsias šalis. Keliose valstybėse narėse mažai ir vidutiniškai radioaktyvios atliekos jau yra dedamos į paviršinius atliekynus ir per šių paviršinių atliekynų eksploatavimo dešimtmečius sukaupta daug šių atliekų tvarkymo patirties bei praktinių žinių. Labai radioaktyviųjų atliekų ir panaudoto branduolinio kuro giluminis atliekynas yra pažangiausias sprendimas, kurį ekspertų bendruomenė visame pasaulyje plačiai pripažįsta kaip saugiausią ir tvariausią labai radioaktyviųjų atliekų ir atliekomis laikomo panaudoto branduolinio kuro galutinio šalinimo variantą. Nors valstybės narės yra atsakingos už savo panaudoto branduolinio kuro ir mažai, vidutiniškai ar labai radioaktyviųjų atliekų tvarkymo politiką, jos į savo nacionalinę politiką, visų pirma į nacionalines panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo programas, turėtų įtraukti šalinimo galimybių planavimą ir įgyvendinimą, apimančią visų rūšių panaudotą branduolinį kurą ir radioaktyviausias atliekas bei visus panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymo etapus nuo susidarymo iki šalinimo. Nacionalinių programų turinys nustatytas Tarybos direktyvoje 2011/70/Euratomas¹⁸ ir apima pagrindinius veiklos rodiklius, kuriais remiantis būtų galima skaidriai stebėti pažangą. Valstybės narės turi reguliariai teikti Komisijai nacionalinių programų įgyvendinimo pažangos ataskaitas. Iš 2021 m. valstybių narių ataskaitų matyti, kad statant pirmuosius giluminius atliekynus Sąjungos teritorijoje padaryta didelė pažanga. Valstybėms narėms tampa prieinami realistiški sprendimai, kad iki 2050 m. jos galėtų sukurti ir eksploatuoti tokius atliekynus. Todėl atitinkamo reikalavimo įtraukimu į techninės analizės kriterijus užtikrinama, kad aplinkai nebūtų daroma reikšminga žala;

- 15) būtina, kad finansų ir ne finansų įmonės labai skaidriai informuotų investuotojus apie jų investicijas į iškastinių dujų ir branduolinės energijos gamybos veiklą ir turėtų būti nustatyti tai veiklai taikomi techninės analizės kriterijai. Siekiant užtikrinti skaidrumą, finansų ir ne finansų įmonėms turėtų būti nustatyti specialūs informacijos atskleidimo reikalavimai. Siekiant užtikrinti, kad investuotojams atskleidžiamą informaciją būtų galima palyginti, ji turėtų būti pateikiama šablone, kuriame būtų aiškiai nurodoma su iškastinėmis dujomis ir branduoline energija susijusios veiklos dalis vardiklyje ir, kai tinkama, tų įmonių pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių skaitiklyje. Siekiant užtikrinti, kad investuotojai būtų labai skaidriai informuojami apie Reglamento (ES) 2020/852 5 ir 6 straipsniuose nurodytus finansinius produktus, susijusius su iškastinių dujų ir branduolinės energetikos veiklos, kurios techninės analizės kriterijai yra nustatyti, pozicijomis, Komisija atitinkamai iš dalies pakeis su tais finansiniais produktais susijusią informacijos atskleidimo sistemą arba pasiūlys ją iš dalies pakeisti, kad būtų užtikrintas visiškas skaidrumas per visą tų finansinių produktų gyvavimo laikotarpį. Siekdama užtikrinti, kad galutiniai investuotojai galėtų aiškiai atskirti tokią informaciją, Komisija apsvarstys galimybę iš dalies pakeisti reikalavimus dėl platintojų teikiamų konsultacijų finansiniais ir draudimo klausimais;

¹⁸ 2011 m. liepos 19 d. Tarybos direktyva 2011/70/Euratomas, kuria nustatoma panaudoto branduolinio kuro ir radioaktyviųjų atliekų atsakingo ir saugaus tvarkymo Bendrijos sistema (OL L 199, 2011 8 2, p. 48).

- 16) siekiant padidinti investuotojų pasitikėjimą, atitiktį su iškastinėmis dujomis susijusios veiklos techninės analizės kriterijams turėtų tikrinti nepriklausoma trečioji šalis. Tam, kad atitiktis tikrinimas būtų nešališkas ir kruopštus, nepriklausoma trečioji šalis turėtų turėti išteklių ir ekspertinių žinių tam patikrinimui atlikti, būti nepriklausoma, kad išvengtų bet kokio interesų konflikto su savininku ar finansuotoju, ir turėtų nedalyvauti plėtojant ar vykdant tokią su iškastinėmis dujomis susijusią veiklą. Be tikrinimo mechanizmo, finansų ir ne finansų įmonėms gali būti taikomi tam tikri tikrinimo reikalavimai, nustatyti kituose atitiktį techninės analizės kriterijams reglamentuojančiuose Sąjungos teisės aktuose dėl tvarių finansų. Pagal Reglamento 2020/852 26 straipsnio 1 dalies c punktą, Komisija turėtų peržiūrėti nuostatas, reikalingas tikrinimo, ar laikomasi tame reglamente nustatytų kriterijų, mechanizmams nustatyti;
- 17) iškastinių dujų ir branduolinės energetikos sektoriams būdinga sparti technologinė plėtra. Todėl techninės analizės kriterijus, taikomus tuose sektoriuose vykdomai energijos gamybos veiklai, būtina reguliariai peržiūrėti, kaip reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2020/852 19 straipsnio 5 dalį. Be to, remiantis Reglamento (ES) 2020/852 10 straipsnio 2 dalyje nustatytais sąlygomis, atliekant tokią peržiūrą reikėtų įvertinti techninės analizės kriterijuose nustatytų laikotarpių tinkamumą;
- 18) todėl Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139 ir Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178¹⁹ turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti. Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 ir Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2178 pakeitimais neįpareigojama atlikti kokių nors investicijų, tačiau jais siekiama finansų rinkoms ir investuotojams padėti, laikantis griežtų sąlygų, atpažinti atitinkamą su dujomis ir branduoline energija susijusią veiklą, kurios reikia, kad valstybių narių energetikos sistemos pereitų prie neutralaus poveikio klimatui, laikantis Sąjungos klimato tikslų ir įsipareigojimų;
- 19) šiame deleguotajame reglamente nustatyti Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 ir Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2178 pakeitimai yra glaudžiai susiję. Siekiant užtikrinti, kad tos nuostatos, kurios turėtų įsigaliooti tuo pačiu metu, būtų tarpusavyje suderintos, kad suinteresuotieji subjektai susidarytų išsamesnį teisinės sistemos vaizdą ir būtų lengviau taikyti Reglamentą (ES) 2020/852, tas nuostatas būtina įtraukti į vieną reglamentą;
- 20) finansų ir ne finansų įmonėms būtina suteikti pakankamai laiko įvertinti, ar jų ekonominė veikla, susijusi su iškastinėmis dujomis ir branduoline energija, atitinka šiame reglamente nustatytus techninės analizės kriterijus, ir remiantis tuo vertinimu pateikti ataskaitą pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2021/2178. Todėl šio reglamento taikymo data turėtų būti atidėta iki 2023 m. sausio 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 pakeitimai

Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2139 iš dalies keičiamas taip:

¹⁹ 2021 m. liepos 6 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant įmonių, kurioms taikomas Direktyvos 2013/34/ES 19a arba 29a straipsnis, atskleistinos informacijos apie aplinkos atžvilgiu tvarią veiklą turinį bei pateikimą ir nustatant metodiką, taikytiną vykdant tą informacijos atskleidimo prievolę, (OL L 443, 2021 12 10, p. 9).

- 1) Įterpiamas 2a straipsnis:

„2a straipsnis

Peržiūra

Atlikdama Reglamento (ES) 2020/852 19 straipsnio 5 dalyje nurodytą peržiūrą, Komisija taip pat peržiūri ir įvertina būtinybę pakeisti I priedo 4.27 skirsnyje, 4.28 skirsnyje, 4.29 skirsnio 1 punkto b papunktyje, 4.30 skirsnio 1 punkto b papunktyje ir 4.31 skirsnio 1 punkto b papunktyje nurodytas datas.

Peržiūrint I priedo 4.27 skirsnio 2 punkte ir 4.28 skirsnio 2 punkte nurodytą datą atsižvelgiama į avarinėmis sąlygomis atsparaus kuro komercializacijos techninę pažangą Sąjungoje ir visame pasaulyje.“

- 2) I priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento I priedą.
3) II priedas iš dalies keičiamas pagal šio reglamento II priedą.

2 straipsnis

Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2178 pakeitimai

Deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178 iš dalies keičiamas taip:

- 1) 8 straipsnis papildomas 6, 7 ir 8 dalimis:

„6. Finansų ir ne finansų įmonės atskleidžia sumą ir procentinę dalį, atitinkančią:

- a) Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I ir II priedų 4.26, 4.27 ir 4.28 skirsniuose nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos mastą jų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių vardiklyje ir skaitiklyje;
b) Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I ir II priedų 4.26, 4.27 ir 4.28 skirsniuose nurodytos taksonominės, bet kriterijų neatitinkančios ekonominės veiklos mastą jų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių vardiklyje;
c) netaksonominės branduolinės energetikos veiklos mastą jų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių vardiklyje.

7. Finansų ir ne finansų įmonės atskleidžia sumą ir procentinę dalį, atitinkančią:

- a) Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I ir II priedų 4.29, 4.30 ir 4.31 skirsniuose nurodytos kriterijus atitinkančios taksonominės ekonominės veiklos mastą jų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių vardiklyje ir skaitiklyje;
b) Deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I ir II priedų 4.29, 4.30 ir 4.31 skirsniuose nurodytos taksonominės, bet kriterijų neatitinkančios ekonominės veiklos mastą jų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių vardiklyje;
c) netaksonominės su iškastinėmis dujomis susijusios veiklos mastą jų pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių vardiklyje.

8. 6 ir 7 dalyse nurodyta informacija pateikiama lentelių forma naudojant šio reglamento XII priede pateiktus šablonus.“

- 2) Šio reglamento III priede pateikiamas tekstas pridedamas kaip XII priedas.

3 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2023 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2022 03 09

Komisijos vardu
Pirmininkės pavedimu
Mairead McGUINNESS
Komisijos narė